

Giải pháp nâng cao kỹ năng nói tiếng Anh cho học viên Trường Đại học Kỹ thuật - Hậu cần Công an nhân dân

Trương Thị Hồng Nhung*

*ThS, Trường Đại học Kỹ thuật - Hậu cần CAND

Received: 22/2/2024; Accepted: 2/3/2024; Published: 25/3/2024

Abstract: Speaking is the skill of using sound to express one's thoughts, opinions, and words for the purpose of expressing opinions, chatting, and communicating with listeners. Through conversation, the speaker and listener exchange information with each other's thinking skills and develop foreign language communication skills in students. Non-verbal skills are one of four important communication skills in teaching and learning English. Based on teaching reality, the article proposes some solutions to improve English language skills for students at People's Public Security University of Technology and Logistics today.

Keywords: Speaking skills; teaching English; students; People's Public Security University of Technology and Logistics

1. Đặt vấn đề

Trong dạy và học tiếng Anh, kỹ năng nói (KNN) có vai trò hết sức quan trọng trong quá trình học ngoại ngữ. Bởi vì, nó có tác động tích cực đến các kỹ năng: nghe, đọc, viết. Thực tế cho thấy người học gặp nhiều khó khăn khi phát âm trong quá trình nói tiếng Anh. Do đó, để khắc phục những khó khăn trên, người học cần xác định những điểm mạnh, hạn chế và tìm ra những nguyên nhân để từ đó tìm ra cách giải quyết hợp lý. Nhận thức được vấn đề này không ai học ngoại ngữ mà không mắc lỗi, cho nên người học cần tự tin và kiên nhẫn giao tiếp thật nhiều trong lớp học và đặc biệt là bên ngoài lớp học. Thông qua thực tế thì mới có thể nâng cao kỹ năng và năng lực ngoại ngữ cho bản thân, quá trình rèn luyện, học tập đó, người học sẽ nâng cao năng lực ngoại ngữ, cũng cố thêm từ vựng và tự điều chỉnh, sửa dần những lỗi sai cơ bản để hoàn thiện từng ngày KNN tiếng Anh của mình. Quá trình rèn luyện này, cần được dẫn dắt, trợ giúp của giảng viên và phải được tiến hành thường xuyên và lâu dài. Bởi vì, KNN tiếng Anh rất quan trọng và cần thiết.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Thực trạng nâng cao kỹ năng nói tiếng anh cho học viên Trường Đại học Kỹ thuật - Hậu cần Công an Nhân dân

Tiếng Anh từ lâu đã trở thành công cụ hữu ích giúp bất cứ cá nhân hay tổ chức nào muốn vươn mình ra thế giới, bởi làm chủ được ngoại ngữ nói chung, tiếng Anh nói riêng mới có cơ hội hiểu biết thêm nền văn hóa và tri thức trên toàn cầu. Trường Đại học Kỹ thuật - Hậu cần Công an Nhân dân luôn quan tâm tới

việc nâng cao trình độ, năng lực nói chung và trình độ ngoại ngữ - Tiếng Anh nói riêng cho cán bộ, giảng viên, học viên. Trước yêu cầu xây dựng lực lượng công an tinh, gọn, mạnh, tiến lên hiện đại, những năm qua Trường Đại học Kỹ thuật - Hậu cần Công an Nhân dân đã và đang từng bước chuyển đổi số trong giáo dục nói chung và trong giảng dạy Ngoại ngữ nói riêng. Đầu tư cơ sở vật chất, trang thiết bị hiện đại phục vụ cho dạy và học ngoại ngữ luôn được chú trọng. Đồng thời, Đảng ủy, Ban Giám hiệu chỉ đạo Khoa thường xuyên đổi mới nội dung, đa dạng hóa hình thức dạy và học ngoại ngữ với nhiều hoạt động hướng tới việc bồi dưỡng và nâng cao năng lực ngoại ngữ của cán bộ, giảng viên, học viên. Hình thức giảng dạy, ứng dụng công nghệ thông tin, thiết kế, khai thác các phần mềm vào dạy học và kiểm tra đánh giá môn tiếng Anh hiện nay về cơ bản là hình thức trực tiếp. Tuy nhiên, khả năng nói tiếng Anh của học viên vẫn chưa đáp ứng được với mục tiêu, yêu cầu đào tạo của Nhà trường và khả năng thực hiện nhiệm vụ sau khi ra trường của học viên. Một số học viên không quan tâm đến việc rèn luyện KNN trong học tập tiếng Anh. Có biểu hiện tự ti, không tích cực tham gia vào các hoạt động nói trên lớp, phát âm sai hoặc dịch từ tiếng mẹ đẻ ...trong khi giao tiếp. Họ cảm thấy buồn chán và ít tham gia vào các hoạt động của lớp học. Một số học viên thậm chí đã không thử suy nghĩ hoặc yêu cầu sự giúp đỡ từ giảng viên hoặc cộng sự của họ. Kết quả là thường bị điểm thấp trong kiểm tra các kỹ năng, trong đó có KNN. Vấn đề này xuất phát từ một số yếu tố, chẳng hạn như học viên thiếu vốn từ vựng, không đủ khả năng luyện nghe,

nói, đọc, viết theo yêu cầu của giảng viên, phương pháp giảng dạy, môi trường học tập, quá trình học tập và thiếu động lực.

2.2. Giải pháp nâng cao kỹ năng nói tiếng Anh cho học viên Trường Đại học Kỹ thuật - Hậu cần Công an nhân dân

2.2.1. Thực hiện đầy đủ quy trình dạy kỹ năng nói trong dạy học tiếng Anh ở Trường Đại học Kỹ thuật - Hậu cần Công an Nhân dân hiện nay

Trước khi dạy KNN, giảng viên cần lựa chọn chủ đề nói đa dạng, hấp dẫn, gắn liền với thực tế nhằm tạo hứng thú cho học viên. Bên cạnh đó, giảng viên cần giúp học viên chuẩn bị tốt cho quá trình nói. Để nói được về một vấn đề nào đó, học viên không những phải có ý tưởng mà còn phải có phương tiện ngôn ngữ để diễn đạt những ý tưởng ấy, như: ngữ âm, ngữ pháp và từ vựng. Một trong những khó khăn lớn nhất trong khi nói tiếng Anh của học viên là phát âm. Do thiếu thực hành hàng ngày và do không có nhiều nhu cầu giao tiếp bằng tiếng Anh nên nhiều học viên thấy khó phát âm, nhất là những từ dài và những từ có những âm không có trong tiếng Việt. Chính vì vậy, giảng viên phải giúp họ phát âm đúng những từ ngữ liên quan đến chủ đề họ chuẩn bị nói. Bên cạnh đó, vốn từ vựng hạn chế cũng là một yếu tố gây khó khăn cho học viên khi thực hành nói tiếng Anh. Để khắc phục khó khăn này, giảng viên nên cung cấp từ mới lên bảng, đọc mẫu và yêu cầu học viên đọc lại. Đồng thời, giải thích nghĩa và cách sử dụng của từ trong văn cảnh cụ thể.

Thực tế trong dạy học tiếng Anh ở Trường Đại học Kỹ thuật - Hậu cần Công an Nhân dân hiện nay đều sử dụng giáo trình tích hợp các kỹ năng. Chính vì vậy, các hoạt động nghe, nói, đọc, viết sẽ được lồng ghép trong một tiết học. Thời lượng cho một hoạt động nói thường chỉ từ 10 tới 30 phút. Căn cứ vào thực tế giảng dạy, tác giả gợi ý một số hoạt động dạy nói hiệu quả sau: Miêu tả tranh - Theo nhà giáo dục học Dana Jandhyala, sử dụng tranh ảnh luôn đem lại hứng thú cho học viên, bởi vậy chỉ một bức tranh đơn giản cũng có thể trở thành chủ đề nói hấp dẫn và kích lệ học viên sản sinh ngôn ngữ, đích vô cùng hiệu quả. Giảng viên có thể yêu cầu học viên miêu tả những hoạt động đang diễn ra trong tranh với thì hiện tại tiếp diễn, kể lại một câu chuyện dựa trên một vài bức tranh sử dụng thì quá khứ đơn, hay so sánh hai bức tranh để tìm ra những điểm khác biệt... Thuyết trình - Do thời lượng trên lớp tương đối hạn chế, giảng viên có thể giao cho học viên tìm hiểu về một chủ đề với những câu hỏi gợi ý trong giáo trình hoặc giảng viên đưa ra, học viên chuẩn bị ở nhà

và hôm sau thuyết trình trước lớp. Học viên có thể thuyết trình cá nhân hoặc theo nhóm, các thành viên khác trong lớp lắng nghe, nhận xét và đặt câu hỏi cho cá nhân, nhóm thuyết trình. Hoạt động này giúp học viên chủ động, tích cực và có trách nhiệm hơn với quá trình học.

Lấp khoảng trống thông tin - Đây thực sự là một hoạt động nói hiệu quả vì mục đích của giao tiếp chính là trao đổi thông tin. Ở hoạt động này, mỗi học viên sẽ được cung cấp một phiếu có ghi một số thông tin và để khuyết một số thông tin, học viên sẽ hỏi và đáp theo cặp hoặc theo nhóm để tìm ra thông tin còn thiếu. Giảng viên có thể thiết kế hoạt động này với mọi chủ đề học, đặc biệt phù hợp khi luyện tập các dạng câu hỏi. Tranh luận - Đây là một hoạt động nói sôi nổi, thu hút được nhiều học viên tham gia. Giảng viên cần đưa ra các vấn đề với những ý kiến trái chiều rõ nét để tạo hứng thú cho cuộc tranh luận. Tuy nhiên, đây là một hoạt động tương đối khó kiểm soát ở khâu chuẩn bị. Giảng viên cần đưa ra chỉ dẫn rõ ràng đối với các nhóm và giám sát chặt chẽ việc sử dụng ngôn ngữ đích trong quá trình thảo luận của các nhóm trước khi tranh luận trước lớp. Giải quyết vấn đề - Yếu tố quan trọng nhất là tạo được tình huống phù hợp, tình huống cần sát với thực tế, có yếu tố thử thách. Giảng viên nên căn cứ vào chuyên ngành và tính chất công việc tương lai của học viên để thiết kế các tình huống mà học viên thực sự quan tâm, tạo động lực nói cho học viên.

Sau khi dạy KNN, học viên sẽ có cái nhìn rõ nét hơn về chủ đề nói, biết cách vận dụng kiến thức từ vựng, ngữ pháp để nói về chủ đề đó đồng thời đạt được một sự tự tin nhất định qua việc hoàn thành nhiệm vụ nói. Vì vậy, học viên ở giai đoạn này đã hoàn toàn sẵn sàng cho việc phát triển tiếp những ý hay những nội dung đã được đề cập trong giai đoạn trong khi nói và liên hệ những gì đã được học, được thực hành với đời sống thực. Trong thực tế, do thời lượng cho hoạt động nói trên lớp thường hạn chế nên rất khó để yêu cầu học viên phát triển tiếp những nội dung xoay quanh chủ đề nói. Vì vậy, trên lớp giảng viên có thể hỏi một vài câu ngắn gọn về ý kiến của học viên đối với chủ đề nói. Bên cạnh đó, giảng viên có thể giao bài tập về nhà cho học viên, yêu cầu học viên trình bày một khía cạnh liên quan đến chủ đề mà họ thấy hứng thú nhất, ghi âm lại và gửi cho giảng viên.

2.2.2. Chú trọng việc học tập và thực hành kỹ năng nói trong dạy học tiếng Anh ở Trường Đại học Kỹ thuật - Hậu cần Công an Nhân dân hiện nay

Kết quả khảo sát và phỏng vấn chuyên sâu cho

thấy, phần đông học viên vẫn chưa chú trọng việc học tập và thực hành kỹ năng nói tiếng Anh, họ chỉ tham gia vào các hoạt động nói trên lớp hoặc luyện nói với bạn học những câu hỏi đơn giản, những bài hội thoại và bài nói ngắn, chưa thực sự đầu tư thời gian để rèn luyện thêm KKN sau giờ học. Bên cạnh đó, nhiều học viên không có vốn từ vựng phong phú và không có phương pháp học cũng như thực hành có hiệu quả, vẫn lơ là trong học tập, thụ động trong giờ học, không có động lực học khi đến lớp. Do đó, kết quả của KKN chưa đạt được như mong muốn. Khi được khảo sát và phỏng vấn, nhiều học viên tiết lộ rằng, họ học tiếng Anh với tâm lý là yêu cầu bắt buộc. Chính vì vậy mà họ học mang tính chất “đổi phỏ”, không tự giác học tập, trong lớp thiếu tập trung và hợp tác trong việc tham gia các hoạt động nói theo cặp, theo nhóm. Khi được yêu cầu lên thực hiện các hoạt động thì lại cầu cứu sự giúp đỡ của bạn, yêu cầu giảng viên giúp đỡ hoặc cố tình kéo dài thời gian trì hoãn hoặc học viên trả lời “em chưa chuẩn bị xong”,... Không chuẩn bị bài kỹ trước khi đến lớp, tham gia chưa tích cực vào các hoạt động giao tiếp trên lớp; hay tìm lí do bạn do công việc để tránh bị giảng viên kiểm tra. Một lí do nữa là, phần lớn học viên chưa có cách học hiệu quả, điều đó được thể hiện cụ thể như sau: - Đọc kỹ bài trước khi đến lớp:

Ngoài ra, họ chưa có thói quen chuẩn bị các ý tưởng cho các tình huống cũng như các chủ đề nói, vì vậy khi học viên tham gia các hoạt động nói trên lớp đã không thể đáp ứng được ngay các yêu cầu của giảng viên và hiệu quả thực hành không cao. Học từ vựng: học viên thường có thói quen thuộc từ theo kiểu đơn lẻ, đọc và viết đi viết lại nhiều lần để nhớ từ chứ không có thói quen hoặc không biết đặt vào trong ngữ cảnh cụ thể hay học cách kết hợp với các từ khác. Mặt khác, học viên lại không biết cách sử dụng từ cũng như sắp xếp từ theo một trật tự logic như theo ngữ pháp. - Hoạt động nói trên lớp: học viên nhận chủ đề/ tình huống, sau đó thảo luận theo cặp, nhóm hay cá nhân để đưa ra ý tưởng. Thông thường học viên hay tư duy bằng tiếng Việt rồi chuyển dịch ý tưởng đó sang tiếng Anh, viết lại ra giấy. Khi giảng viên yêu cầu trình bày, học viên nhìn vào giấy để nói (nghe như đọc chứ không giống đang nói) mà thiếu đi sự tự nhiên, độ lưu loát và trôi chảy. Vì thế, học viên không chỉ nói kém mà còn ảnh hưởng đến thời gian học của cả lớp, theo đó, vô hình chung học viên khác trong lớp sẽ không có cơ hội để trình bày phần của mình.

2.2.3. Thường xuyên rèn luyện, bồi dưỡng kỹ năng nói trong dạy học tiếng Anh ở Trường Đại học Kỹ

thuật - Hậu cần Công an Nhân dân hiện nay

Tác giả Wongsuwana cho rằng: KKN có thể được nâng cao thông qua rèn luyện thường xuyên, “nó không phụ thuộc vào tài năng”. Chính vì vậy, quá trình học viên rèn luyện và phương pháp luyện tập sẽ quyết định mức độ tiến bộ của học viên, sự tiến bộ này cần có thời gian để tích lũy dần dần theo thời gian và bao gồm cả việc luyện tập trong lớp học với bạn bè, với giảng viên, đồng thời cũng cần sự rèn luyện bên ngoài lớp học của học viên. Các chủ đề được chọn rất gần gũi và phù hợp với mọi trình độ của học viên, không cầu kì và ít có những chủ đề mang tính học thuật. Học viên có hứng thú hơn trong học tập, học thêm nhiều từ vựng, cách sử dụng cấu trúc và từ ngữ và ngày càng tự tin hơn trong giao tiếp tiếng Anh. Hay học viên sử dụng các phần mềm luyện tập nói tiếng Anh hoặc đăng nhập vào các trang web miễn phí để luyện tập với bạn bè, và các giảng viên hướng dẫn trên trang web. Đây là một trong những phương pháp linh hoạt và dễ dàng cho học viên, họ có thể luyện tập bất kì thời gian nào và bất kì đâu thuận lợi. Các chủ đề luyện tập thường dễ dàng, vừa sức và có thể được hướng dẫn, cung cấp từ vựng và cấu trúc câu phù hợp, hữu ích cho các chủ đề

3. Kết luận

Kỹ năng nói là khả năng biểu đạt bằng lời nói. KKN khác với các kỹ năng khác như: Đọc, viết, nghe ở chỗ đó là sự kết hợp của nhiều yếu tố để phát ra lời nói. KKN là một dạng kỹ năng đặc biệt của con người; nó không phải là cái được di truyền và cũng không phải bẩm sinh. KKN được hình thành và phát triển trong quá trình giao tiếp, học viên nắm vững và thực hiện các hành vi giao tiếp khác nhau. KKN được coi là mặt biểu hiện bên ngoài của năng lực, trí tuệ. Nó rất đa dạng và phong phú. Có nhiều cách để thể hiện ngôn ngữ cần diễn đạt. Do đó, việc giảng dạy KKN trong dạy học tiếng Anh cho học viên ở Trường Đại học Kỹ thuật - Hậu cần Công an Nhân dân là dạy cho học viên các cách thức, phương thức biểu đạt ý tưởng của mình bằng ngôn ngữ tương ứng. Quá trình này diễn ra bằng việc rèn luyện khả năng tư duy và phát triển năng lực giao tiếp bằng ngoại ngữ ở học viên.

Tài liệu tham khảo

1. Trần Hữu Phúc (2018). Nâng cao chất lượng dạy và học ngoại ngữ trong các nhà trường Quân đội, Tạp chí Quốc phòng toàn quân Online, 4-5.
2. Florez, M. C. (1999). Improving adult English language learners' speakingskills. Eric Digest.
3. Baker, J., & Westrup, H. (2003). Essential Speaking Skills: A